

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav anglického jazyka a didaktiky

Posudek závěrečné práce

předložené na Ústavu anglického jazyka a didaktiky
na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy

Jméno a tituly posuzující/ho: Mgr. et Mgr. Jakub Sláma

Posudek: vedoucího/vedoucí oponenta/oponentky

Autor/autorka: Bc. Petra Dudáková

Název práce: Available *and* responsible *as modifiers*

Rok odevzdání: 2019

Předložená jako práce: bakalářská diplomová

Odborná úroveň práce:

vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Věcné chyby:

téměř žádné vzhledem k rozsahu přiměřený počet méně podstatné četné závažné

Zvolená metoda:

původní a adekvátní vhodně zvolená nepříliš vhodná nevhodně zvolená

Výsledky:

originální původní i převzaté netriviální kompilace citované z literatury opsané

Rozsah práce:

příliš velký přiměřený tématu dostatečný nedostatečný

Použitá sekundární literatura (počet a výběr titulů):

nadprůměrná (rozsahem nebo náročností) průměrná podprůměrná nevyhovující

Grafická a formální úroveň:

vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Jazyková úroveň:

vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Tiskové chyby:

téměř žádné vzhledem k rozsahu a tématu přiměřený počet četné

Celková úroveň práce:

vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Stručná charakteristika práce (vyplňuje vedoucí, cca 100-200 slov)

Slovní vyjádření, komentáře a připomínky (cca 100-200 slov)

Silné stránky práce:

1. Práce se zabývá zajímavým a málo popsáním tématem a volí k tomu vhodnou metodu.
2. Autorka se obstojně vyrovnává s náročným tématem; v práci se sice nedochází k převratným závěrům, přesto je práce přínosná a je sympatické, že se autorka drží objektivně doložitelných pozorování a nepouští se do přílišně subjektivní analýzy sémantických rysů, jako je trvalost vs. dočasnost.
3. Práce přináší některá zajímavá pozorování, zvl. o distribuci determinátorů a kvantifikátorů.
4. Pozitivem je i formální stránka práce, formální a jazykové nedostatky se objevují jen minimálně; možná by bylo vhodné ještě upravit tabulky tak, aby nebyly rozdělené na více stránek nebo aby nebyly oddělené od svých popisků koncem stránky.

Slabé stránky práce:

1. Oddíl 2.6 se jeví jako samoučelný, poznatky zde uvedené se nikde jinde nevyužívají a nejsou pro analýzu podstatné.
2. Analýza je možná až přehnaně detailní a popisná a na čtenářovu pozornost klade vysoké nároky. Analytickým kapitolám by dost možná prospělo přestrukturování, např. modifikátory adjektiv v premodifikaci a postmodifikaci by bylo možné popsat souběžně v jedné sekci, ne na dvou různých místech. Podobně by bylo například možné sloučit tabulky 15 a 17 nebo 16 a 18 apod.
3. Je škoda, že kvantifikace výsledků nezahrnuje i statistické testování signifikance – u řady číselných údajů tak vlastně není jasné, které výsledky lze chápat jako signifikantní a spolehlivé, a které výsledky mohou být jen výsledkem náhody (vzhledem ke složení a velikosti vzorku dat). Právě skladba vzorků může být dost klíčová: zatímco diplomantka uvádí, že cca 30 % dokladů obou adjektiv je v prepozici a cca 70 % dokladů v postpozici, podle mých dat z BNC je poměr dokladů *responsible* v postpozici a prepozici asi 6 : 4, nikoliv 7 : 3.
4. Diplomantka se místy dopouští drobných formulačních nepřesností, které ovšem mohou vést k tomu, že říká něco, co není adekvátní. Jak je ovšem zřejmé z následujících příkladů, nejde tak docela o zásadní chyby:
 - a. Hned v prvním odstavci úvodu například diplomantka uvádí, že adjektiva, kterým se v práci věnuje, jsou podle několika studií „prototypical adjectives appearing in the postmodifying position“ (s. 12). To není tak docela pravda, jde o postponovaná adjektiva nejfrekventovanější, nikoliv prototypická. Adjektiva *available* a *responsible* nevykazují ani zdaleka chování prototypických adjektiv se sufixy *-able* a *-ible*. Tokenovou frekvenci nelze s prototypičností zaměňovat (např. *the* je nejčastější anglické slovo, ale jen těžko je prototypické, viz bohatou literaturu o frekvenci a prototypičnosti v kognitivní lingvistice).
 - b. Na s. 24 se uvádí, že mezi adjektiva z kategorie „attributive only“ (která by tedy neměla umožňovat postpozici) patří adjektiva „related to nouns, i.e. derived by means of suffixes (-ar, -en, -ic, -an, -al, -ly)“, což není nejšťastnější tvrzení: naprosto neproblematické jsou příklady typu *someone friendly*, *the men friendly to me...*, *something heroic* apod.
 - c. Na s. 30 se uvádí, že nemožnost **president newly elect* implikuje, že „unlike other adjectives in free combinations, postposed adjectives cannot be modified“. Tohle ale

- příklad **president newly elect* nedokládá, dokládá pouze to, že *president elect* může být chápáno jako kompozitum (tak je koneckonců skutečně zachyceno například v OED).
5. V úsudcích o přijatelnosti nebo významu některých (vykonstruovaných) dokladů se diplomantka, zdá se mi, dopouští drobných chyb: někdy se snaží vidět sémantické rozdíly tam, kde mají být podle literatury, aniž by dokázala přesvědčivě doložit, že mezi danými příklady tyto rozdíly opravdu objektivně existují, viz např. příklad (10) na s. 45. Jindy hodnotí některou konstrukci jako potenciálně nepřijatelnou, viz např. příklad (12) na s. 45, u kterého se uvádí, že pokud je substantivum postmodifikováno předložkovou frází, *available* je omezeno na prenominální pozici; to je ilustrováno vykonstruovaným příkladem *Information available about...*, který je označen otazníkem. Už jen vyhledávání řetězce „Information available about“ v internetovém vyhledávači Google nicméně s více než šesti miliony nalezených dokladů naznačuje, že o přijatelnosti takové konstrukce není nutné (nebo vhodné) pochybovat.
 6. Pokud jde o poznámkový aparát, opakuje se nestandardní odkazování na internetové zdroje (např. s. 38, 40, 62, 64); v práci se relativně často odkazuje na práce, které chybí v seznamu literatury, např. Dixon (2010) na s. 19, Bolinger (1965) na s. 33, Ferris (1993) na s. 34 nebo výčet šesti publikací na s. 32. V tomto posledním případě jde navíc pouze o přejetý výčet odkazů z publikace Blödhorn (2009: 125), což není úplně šťastné; vhodnější by bylo odkázat na zdroj, ze kterého autorka tento výčet přebrala, např. pomocí formulace typu „see Blödhorn (2009: 125) and the references therein“. Mechanické převzetí odkazů na literaturu bez explicitního uvedení toho, že jde o převzatý výčet odkazů, a bez explicitního a přesného odkazu na jejich zdroj lze považovat za ne zcela konformní s etikou vědecké práce.
 7. Jazykové nedostatky jsou marginální, vedle občasných chyb v užívání členů se opakuje pouze neadekvátní užívání slovesa *remind* bez komplementu v comment clause *as he reminds* (s. 30, 36, 37).

Otázky k obhajobě a náměty do diskuze:

1. O postpozici adjektiv po zájmenech *someone, something* apod. se uvádí, že „the reason for this behaviour remains unclear“ (s. 31), ačkoliv podle autorky existují určitá vysvětlení. Uvedeno je to, které nabízí Blödhorn a které je bohužel extrémně neplauzibilní. Jaká další možná vysvětlení existují? Které z nich považuje autorka za neadekvátnější?
2. Příklad *two inches long* se uvádí na s. 18 jako příklad, ve kterém je adjektivum modifikováno nominální frází. Na s. 33 se uvádí, že v příkladu *three pages long* jde o postpozici adjektiva. Zdá se mi, že tyto dva pohledy nejsou slučitelné. Je zde adekvátní hovořit o postpozici adjektiva?
3. Např. na s. 49 a 50 se mluví o latentním komplementu (pokud by mělo jít o určení času, pak není vhodné mluvit o komplementu). Existuje způsob, jak relativně objektivně a spolehlivě doložit existenci takového komplementu, nebo se musíme smířit s tím, že analýzu opíráme o ničím nepodloženou domněnku o existenci takového komplementu? Opravňuje nás to, že potenciální doplnění můžeme dohledat v předchozím kontextu, k tomu, abychom tvrdili, že takový latentní komplement je v nějakém smyslu u adjektiva skutečně přítomen? Když pracujeme s latentním komplementem, tvrdíme tím, že na „povrchové“ rovině dochází k jeho elipse? Musíme pak například postulovat „hloubkovou“ strukturu, kde je ještě takový komplement přítomen? Jak vhodné je z hlediska lingvistické teorie pracovat v gramatické analýze s nulovými elementy tohoto typu? Pokud přijmeme existenci nulového (latentního) časového adjektiva u adjektiv typu

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav anglického jazyka a didaktiky

available, nemusíme potom přijmout existenci takového nulového adjunktu prakticky u všech sloves? Měla by taková analýza smysl?

Další poznámky:

Navzdory výše uvedenému se domnívám, že práce je na vysoké úrovni jak z odborné stránky, tak ze stránky jazykové a formální. Práci tedy samozřejmě navrhuji k obhajobě a – vzhledem k výše uvedenému – předběžně ji hodnotím jako výbornou až velmi dobrou.

Navržená klasifikace:

výborně velmi dobře dobře neprospěl/a

Místo, datum a podpis vedoucího/oponenta:

V Praze 3. září 2019